

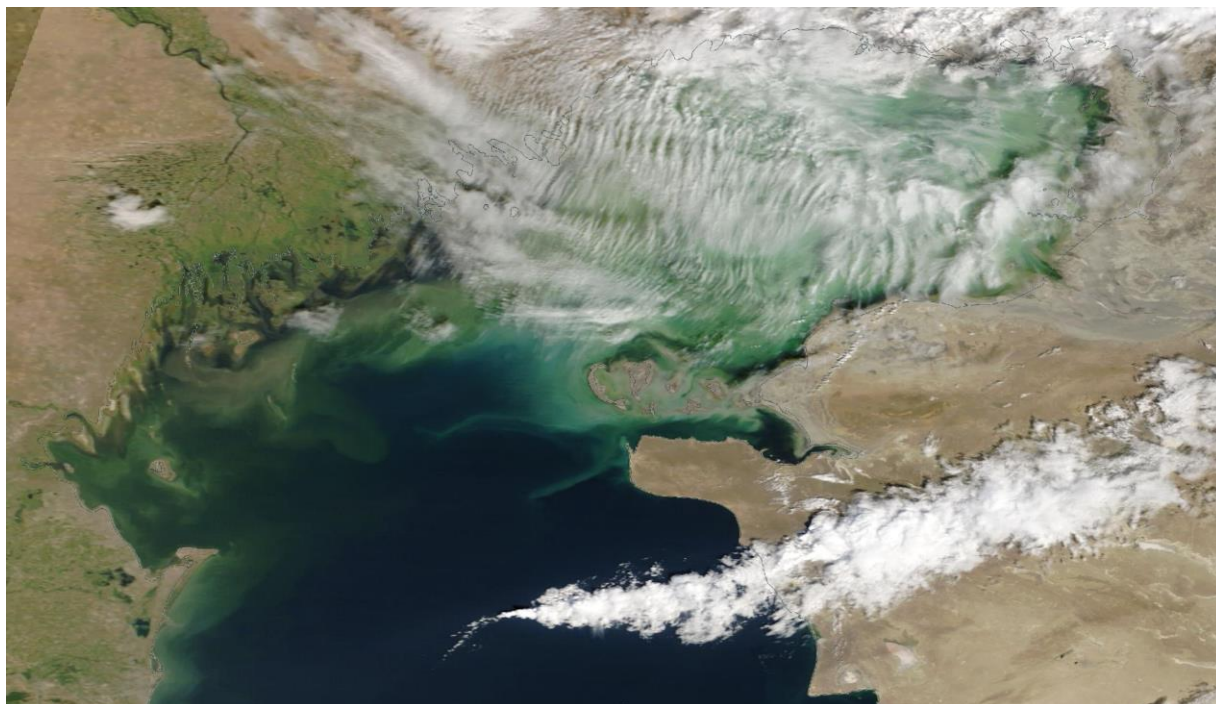

КАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«КАЗГИДРОМЕТ» РМК

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №37 БЮЛЛЕТЕНІ

**2026 Ж. 10 – 15 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ – ЖЕЛКӨТЕРМЕ
ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

*1-сурет. 2026 ж. 10 қыркүйекте ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің
NASA/GSFC фотосуреті*

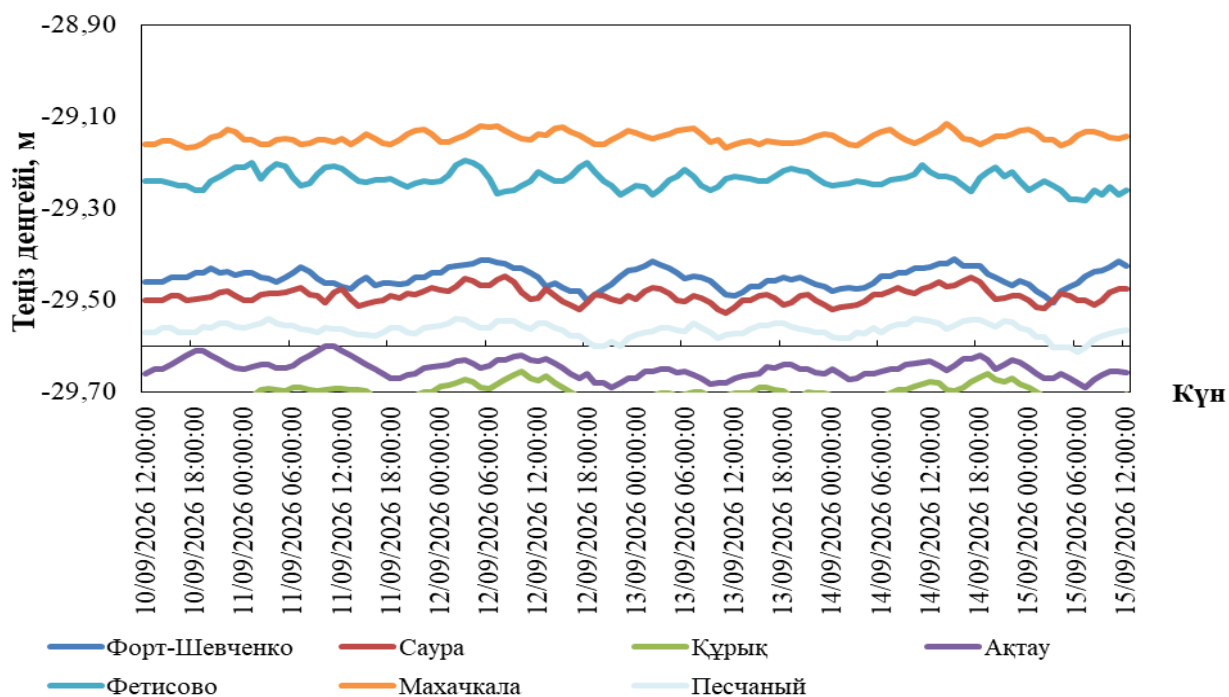
ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

*Каспий теңізінің Қазақстандық бөлігінде аталған мерзім аралығында
желшегерме-желкөтерме құбылыстары байқалмайды.*

Каспий теңізінің ортаңғы бөлігі

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

10 – 15 қыркүйек аралығында теңіз деңгейінің минус 29,46 м БЖ шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 29,74 м БЖ-нен минус 29,12 м БЖ аралығында болуы мүмкін. Форт-Шевченко, Құрық, Фетисово Саура, Ақтау, Песчаный және Махачкала аймағында теңіз деңгейінің ауытқуы **9 см-ден аспайды** (2-сурет).

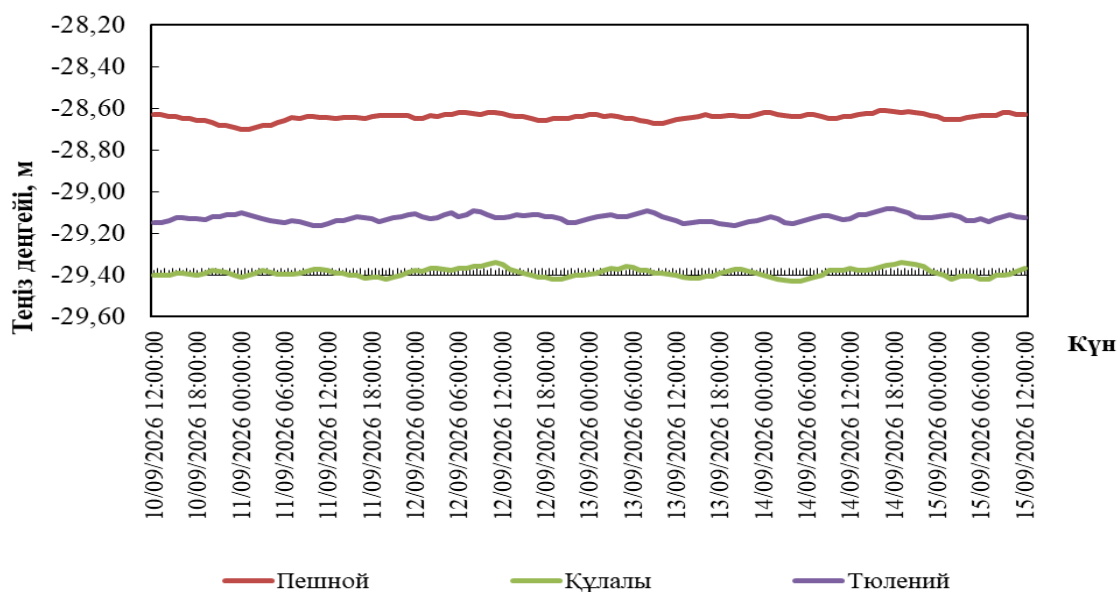

2-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

Каспий теңізінің солтүстік бөлігі

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарастырылған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 29,05 м БЖ шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 29,43 м БЖ-нен минус 28,61 м БЖ аралығында болуы мүмкін. Құлалы, Тюлений, Пешной аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **9 см-ден аспайды** (3-сурет).

3-сурет. Солтүстік Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Орта Каспий					
Форт Шевченко	-141 (-29,41)	14/09/2026 15:00:00	-150 (-29,50)	15/09/2026 03:00:00	-145 (-29,45)
Саура	-145 (-29,45)	12/09/2026 08:00:00	-153 (-29,53)	13/09/2026 11:00:00	-149 (-29,49)
Құрық	-166 (-29,66)	12/09/2026 10:00:00	-174 (-29,74)	15/09/2026 04:00:00	-170 (-29,70)
Ақтау	-160 (-29,60)	11/09/2026 10:00:00	-169 (-29,69)	15/09/2026 07:00:00	-165 (-29,65)
Фетисово	-120 (-29,20)	12/09/2026 03:00:00	-128 (-29,28)	15/09/2026 07:00:00	-124 (-29,24)
Песчаный	-154 (-29,54)	11/09/2026 04:00:00	-161 (-29,61)	15/09/2026 07:00:00	-157 (-29,57)
Махачкала	-112 (-29,12)	14/09/2026 14:00:00	-117 (-29,17)	13/09/2026 11:00:00	-115 (-29,15)
Солтүстік Каспий					
Пешной	-61 (-28,61)	14/09/2026 16:00:00	-70 (-28,70)	11/09/2026 00:00:00	-64 (-28,64)
Кулалы	-134 (-29,34)	12/09/2026 11:00:00	-143 (-29,43)	14/09/2026 04:00:00	-139 (-29,39)
Тюлений	-108 (-29,08)	14/09/2026 18:00:00	-116 (-29,16)	11/09/2026 11:00:00	-113 (-29,13)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2026 Ж. 3 – 9 ҚЫРКҮЙЕК АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 29,17 м БЖ-не, ең жоғарғы мәні минус 28,65 м БЖ-не, ең төменгі мәні минус 29,44 м БЖ-не сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово, Саура, Құрық, Песчаный теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,43 м БЖ-не, ең жоғарғы мәні минус 29,05 м БЖ-не, ең төменгі мәні минус 29,84 м БЖ-не сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
желкөтерме	49	критикалық	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	60	қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	109	аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
желшегерме	-46	критикалық	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-60	қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-104	аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

**Есептік сипаттамалар "Қазгидромет" РМК-да Каспий теңізінің жағдайына бейімделген Mike 21 Flow Model моделінің гидродинамикалық модулін пайдалану кезінде алынды. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәлеметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.*

***Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.*

****Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2024 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.*

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында
құрастырылды

Мекенжайы: 010000, Астана, Мәңгілік Ел даңғ. 11/1, Тел.: 279-83-12
e-mail: ugmikm@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.
